

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

mei 2006

verantwoordelijke uitgever – Numismatica Herentals
redactie : Rudy Dillen – Postbus 105 – 2200 Herentals

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0472/542147 rudy.dillen@telenet.be
Michel Jansen	ondervoorzitter – ledenonthaal 014/507919 michel.jansen@mauquoy.com
Gust Verboven	penningmeester – schatbewaarder 014/219894
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473/556266 koen.de.pooter@telenet.be
Eddy Pauwels	bibliothecaris – tombola 0496/529952 pauwels.doudelet@telenet.be
Frank Lippens	webmaster – public relations 0475/552400 frank.marieline@skynet.be

adres Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer Fortis 001-4206136-01
IBAN BE43 0014 2061 3601 BIC GEBABEBB

lidgelden 2006 11 € lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP
(17 € voor leden in het buitenland)

7 € lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals
voor leden van de andere EGMP-afdelingen
(10 € voor leden in het buitenland)

1 € dag-lidmaatschap voor bezoekers
gratis toegang voor <12 jaar, vergezeld van een volwassen lid

aangesloten bij het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging
de Herentalse cultuurraad

website www.numismatica-herentals.be

clubactiviteit op elke 2e zondag van de maand, van 8.30 tot 12 u
zondag 14 mei – 11 juni – 9 juli – 13 augustus – 10 september 2006
onze locatie : Brasserie 'Den Brasseur', Bovenrij 50 – 2200 Herentals.

Frontpagina met de 25e editie van het clubtijdschrift vieren we
tevens het 2-jarig bestaan van Numismatica Herentals. Langs deze weg
danken we iedereen voor uw steun en uw vertrouwen in onze vereniging.

EGMP-penning 2006 met het stadhuis van Mechelen is gratis voor
alle aanwezigen op de Algemene ledenvergadering van zaterdag 27 mei

Clubactiviteit van zondag 14 mei 2006 Den Brasseur 8.30–12 u

- 11.10 u trekking** voor gratis deelname aan de A.V. van het EGMP
te Mechelen op zaterdag 27 mei 2006 (diner t.w.v. 26 €)
- 11.15 u bekendmaking winnaar van onze muntenpuzzel**
* Canada-dollar, zilver jubilee Elizabeth II 1952-1977
- 11.20 u aanwezigheidstombola** gratis voor aangesloten leden
- * gouden penning John F. Kennedy – U.S. President 1963
 - zilver 5 Pesetas - Alfonso XIII van Spanje 1898
 - * zilver 20 Baht - 36 j. koning Rama van Thailand 1963

- 11.25 u trekking lootjes-tombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes
- * gouden 20 frank Albert I 1914
 - * gouden penning John F. Kennedy – U.S. President 1963
 - gouden miniatuurmuntje 14 karaat
 - zilver 5 Suces – Republiek Ecuador (Mexico) 1943
 - * zilver penning Oostenrijk 1974
 - * zilver 5 leva – prins Ferdinand I van Bulgarije 1894
 - zilver 50 frank Prins Karel, type Mercurius 1950

+ telkens een fles wit, Vin de Pays des Côtes de Gascogne – Mage 2002
geschonken door supermarkt **Van Eccelpoel**, Lierseweg 20, Herentals

Clubnieuws

Johan Laevers stelt deze maand een tentoonstelling samen over **'Strooipenningen tijdens de Oostenrijkse periode in de Zuidelijke Nederlanden'**. Deskundige uitleg over dit apart numismatisch broertje vind je in een bijgevoegd bundeltje.

Nog 9 leden dienen hun gratis **EGMP-jaarboek 2005** af te halen :

Lodewijk Brabants (Herentals)

Paul Segers (Turnhout)

Walter Huysmans (Turnhout)

Martin Spoormans (Arendonk)

Ludo Leyten (Merksplas)

Jef Van Look (Lille)

Tom Prims (Grobbendonk)

A. Schokkenbroek (Herentals)

Jef Vervecken (Malle) + bronzen medaille

Alexandre Orbaen is op de vorige clubactiviteit uitgeloot om gratis de Algemene Vergadering van het EGMP, te Mechelen op zaterdag 27 mei, mee te maken. Ook op de volgende clubactiviteit loten we er nog een 2^e lid uit die bij aanwezigheid het diner krijgt terugbetaald.

Diegene die op de vorige clubactiviteit van 9 april zijn **vergrootglas** in Den Brasseur heeft achtergelaten, kan die bij een volgend bezoek aan de bestuurstafel afhalen.

Door een ruim budget hiervoor vrij te maken is onze **clubbibliotheek** op korte tijd stevig gegroeid. Leden kunnen gratis numismatische boeken en tijdschriften ontlenen. Een volledige lijst met wat voorhanden is ligt ter inzage. Vraag naar Eddy Pauwels, onze bib-thecaris. Deze lijst is ook te raadplegen op onze site : www.numismatica-herentals.be

Uniek !

Dit valt slechts 1 keer voor in een mensenleven en je kan het binnenkort beleven : op donderdag 4 mei, om 2 minuten en 3 seconden na 01.00 u 's morgens zal de tijdsaanduiding zijn als volgt :

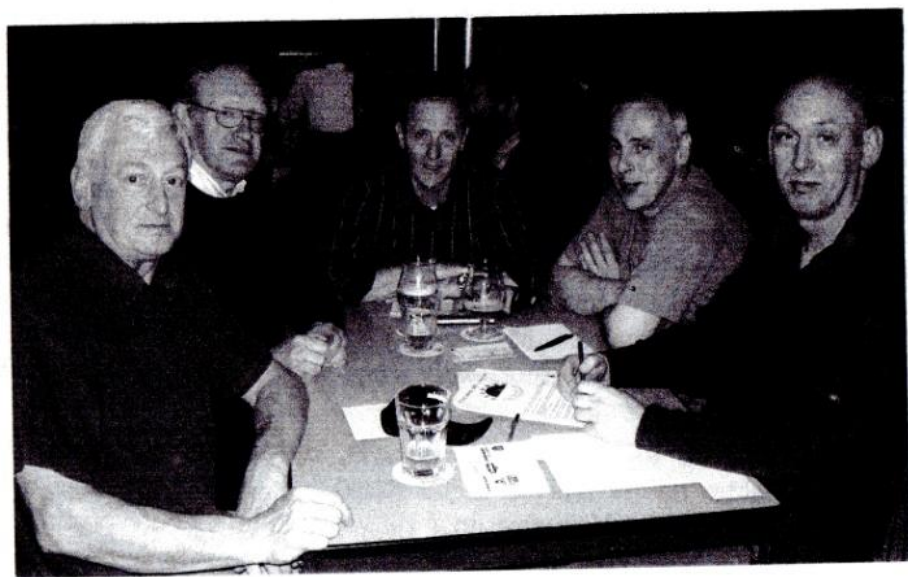
01 : 02 : 03 04 - 05 - 06

Dit is nog niet gebeurd (indien je zelf geen 100 jaar bent...) en zal waarschijnlijk in dit leven ook niet meer voorvallen. Allicht leuk om te weten, maar voor de rest kan je er natuurlijk niks mee aanvangen ...

Numismatica nam met 'succes' deel aan de Herentalse Cultuurquiz

Deze quiz, een mooi nieuw initiatief van een verjongde en dynamische Herentalse cultuurraad, inspireerde een 40-tal verenigingen en gelegenhedsploegen om op 7 april in zaal 't Hof de koppen bij elkaar te steken. Ook onze vereniging reageerde op de uitdaging en opende beloftevol in de opwarmingsronde met een 10 op 10, een resultaat dat nadien evenwel, om diverse redenen, niet meer werd herhaald (nietwaar Duvel ?!). Ook het antwoord 'Hoegaerden' zullen we nooit meer vergeten, maar toch, op 't einde mochten we met enige fierheid vaststellen dat we met een score van 83 % ver in het verleden moesten teruggaan dat iemand van de ploeg nog een zó hoog cijfer had behaald op een examen. Deze gezellige en leerrijke avond is zeker voor herhaling vatbaar, of moeten we zeggen voor het vat herhaalbaar ... Proficiat aan de teamleden !

Walter Mertens

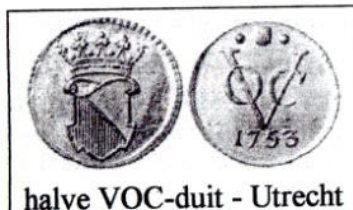

De **Numismatiekers** met Rudy Dillen, Leopold Verbist, Walter Mertens Eddy Pauwels en Ivan Dillen, waren best tevreden met hun 13^e plaats.

Voor een volledige rangschikking en verslag van deze eerste Herentalse Cultuurquiz, bezoek de website : www.cultuurraadherentals.be

De Verenigde Oostindische Compagnie (3)

Ad Lansen

halve VOC-duit - Utrecht

De VOC-retourschepen liepen met een regelmaat van ieder jaar, vol beladen met Aziatische goederen de Nederlandse havens binnen. De vertrekkende schepen uit Amsterdam, Dordrecht en andere door de VOC-kamers aangewezen vertrekplaatsen, gingen met veel legere ruimen het zeevat uit, als ballast werden o.a. dakpannen, bakstenen en lood meegenomen. De handel van Europa met Azië was kleinschalig, de Europese producten waren niet erg gewild of veel te duur, met als gevolg een onevenwichtige handelsbalans. Deze tekorten moesten daardoor worden aangevuld met gemunt en ongemunt zilver en goud.

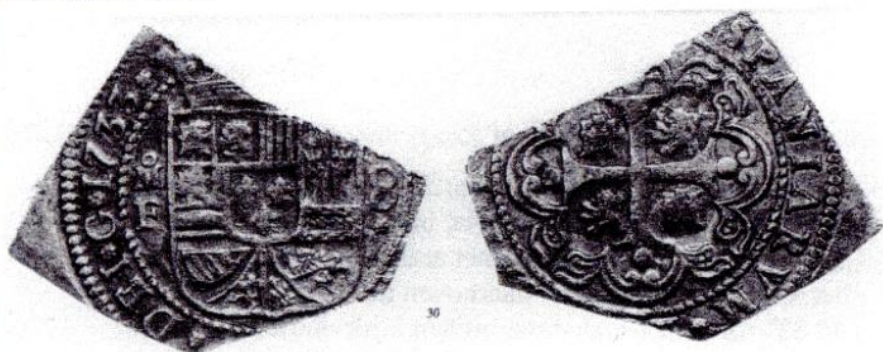
Per jaar werd vanaf circa 1610 tot 1680 tussen de 500.000 en 1 miljoen - toen circulerende - guldens aan edelmetaal geëxporteerd. De Spaanse realen, algemeen gangbaar in Azië, werden ook door de VOC uitgevoerd en daar gedistribueerd. Naast deze realen werden ook Leeuwendaalders en Rijksdaalders naar Batavia gestuurd, vanaf ca. 1700 werden ook Ducatons meegestuurd. Sinds 1646 werd ook baar zilver op de VOC schepen meegestuurd wat op diverse plaatsen in Azië werd vermint. Dit gebeurde o.a. op Ceylon te Galle en Colombo, Ramiahoh in Voor-India en in Batavia op Java. Klein 'payment', zilveren schellingen en enkele en dubbele stuivers van de diverse provincies, werden ook meegestuurd. Miljoenen koperen VOC- duiten werden sinds 1726 naar Azië getransporteerd en onder de 'contanten' gerekend. Een VOC duit was 1/8 stuiver waard.

In 1656 werd de Rijksdaalder, in Batavia, op 60 stuivers gezet, de Leeuwendaalder op 48 stuiver en de Reaal ook op 60 stuiver. Een zilveren stuiver was 1 ¼ stuiver in Azië waard (!) Koersverschillen met Europa, de Nederlanden, en Azië leverden hierdoor in de overzeese gebieden een 'redelijke' winst op voor de VOC. Echter een nadelig resultaat bij retour naar 'Patria', wanneer het meegesmokkelde baar geld weer werd ingewisseld door het terugkerende VOC-personeel.

In de 17^e eeuw werden kleine hoeveelheden gouden baren en gouden dukaten naar Azië gebracht, later in iets ruimere mate. De meeste van deze goud- en zilverbaren werden omgemunt in Indiase munthuizen ;

een deel van de gemunte dukaten kwam in heel Azië in omloop. Op de Molukken werden kleine hoeveelheden Rozenobels en Gouden ridders in omloop gebracht, echter zonder resultaat. Peper, nootmuskaat en foelie brachten 'goudgeld' op! De zilveren Realen, o.a. de 'Real de a ocho's', circuleerden als betaalmiddel in Arabië, Noord-India, China en de rest van de Zuidoost-Azische archipel. De meeste Leeuwendaalders werden naar India, Ceylon en de Zuidoost Aziatische archipel verscheept, de zilveren Rijders of Ducatons waren een gewild betaalmiddel in Bengalen, China en de Archipel. Klein 'payment', zowel zilver als koper, werd hoofdzakelijk in de archipel en op Ceylon gebruikt, dus vooral in de door de VOC beheerste gebieden.

Het Spaans-Amerikaans zilver was de grondstof voor veel Nederlandse munten en baren.

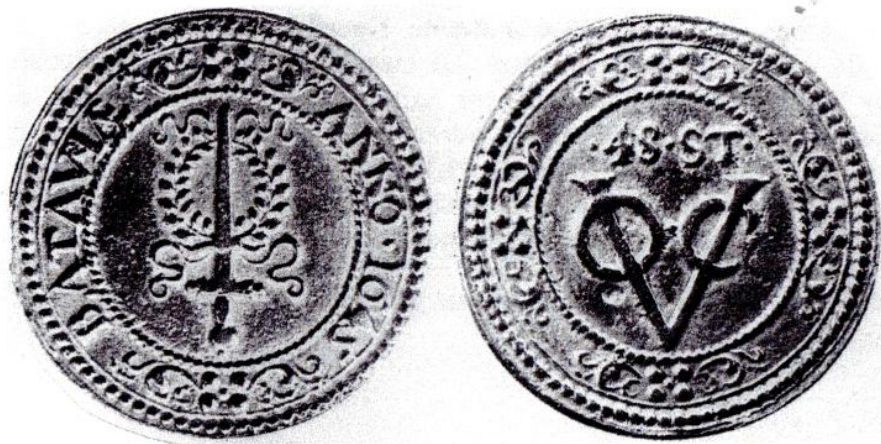

'Real de a ocho' 1733, geslagen in Mexico voor koning Philips V

Vz : het gekroond wapen van de koning van Spanje, met rechts de waarde aanduiding (8 of VIII) en links het muntteken en de ensayadors-letter. **Kz** : een gevoet kruis binnen een veelpas, met in de hoeken de wapenfiguren van Castilië en Leon.

In de beginjaren van de VOC namen de schepen nog volop Spaanse realen mee naar Azië. De Spaanse 'reaal van achten', ook wel Spaanse mat genoemd, was daar zeer gewild en leverde een flinke winst op in de plaatselijke handel. De Spaanse realen kwamen uit Z-Amerika en belandden in de Nederlandse havens via de scheepvaart en de aanwezigheid van Spaanse legers. Toen de Spaanse realen schaars werden liet de VOC in eigen land realen slaan. In deze Amsterdamse realen hadden de handelspartners in de Oost echter maar weinig vertrouwen.

Zilver Kroon 1645, de waarde van deze noodmunt, geslagen te Batavia, was geënt op die van de leeuwendaalder, in Indië 'Kroon' genoemd.

Zilveren Bataviaasche Kroon of Reaal van 48 stuivers (Scholten 12)

Vz – een staand zwaard met het zwaardblad in een lauwerkrans, het wapenbeeld van de stad Batavia, binnen een parelcirkel

BATAVIAE ANNO 1645, met arabesken boven en onder.

Kz – het VOC-monogram met daarboven de waarde aanduiding van **48 ST**, rondom 4 arabesken binnen 2 parelcirkels

Deze zilveren noodmunt van Batavia werd geslagen om tijdelijk te kunnen voorzien in de behoefte aan grote zilveren munten. De gewone circulatiemunten werden 'door de ingezetenen weggestoken' om bij aankomst van de Chinese jonken (schepen met kooplui) met grote winst van de hand te kunnen doen. Deze noodmunten werden gemaakt van Japans 'schuitzilver', genoemd naar de vorm van de gegoten zilverbaar, en circuleerden in Indië en Zuidoost-Azië tussen 1645-1647. Wegens veelvuldige vervalsingen werden ze spoedig na uitgave terug ingenomen. De **Bataviaasche Kroon of Reaal van 48 stuivers** werd zo genoemd omdat de leeuwendaalder (ook kroon genoemd) beschouwd werd als vertegenwoordiger van de Reaal, welke als rekenmunt werd gebruikt. Zowel de leeuwendaalder als de Bataviaasche kroon waren in omloop beide 48 stuivers waard.

Enkele persoonlijke ervaringen : op muntenjacht in Zuidoost-Azie.

In de periode 1990-2003 had ik het genoegen om diverse eigen 'ontdekkingsreizen' te kunnen meemaken en ook zelf te organiseren, naar o.a. Sri Lanka (Ceylon), Thailand, Maleisië, Vietnam en – uitgebreid - Indonesië. Allemaal landen waar nog steeds de 'geur' van de VOC op diverse plaatsen duidelijk herkenbaar aanwezig is, in het bijzonder door de nog aanwezige architectuur : forten, pakhuizen, scheepswerven, havens, enz... Wat opvalt bij zo'n 'VOC - speurtocht' in diverse Aziatische landen is de grote diversiteit aan 'oude munten' welke men nog steeds kan vinden met enig zoekwerk en geluk !

Op **Sri Lanka** overheersen de VOC-duit en de lokaal geslagen z.g. 'bonken', Indiase munten met VOC-instempelingen, de zilveren Ropijen daarentegen zijn eerder zeldzaam. Een bezoek aan het Nationaal Museum in Colombo, een VOC-opslagplaats, en het fort 'te Galle' is een 'must' voor elke bezoeker en VOC verzamelaar ! Echter opgepast : veel vervalsingen worden daar te koop aangeboden !

'Gezicht op het fort te Galle' (1755) tekening van Pieter C de Bevere

Thailand geeft nog wat 'zilver' weg : Spaanse Realen en een enkele zilveren Ropij van de VOC en Indiase munten met instempeling. Het meeste wat er daar in antiekwinkels en zilver- en goudwinkels te koop is zijn o.a. de Britse Trade dollars, Mexicaanse Pilaardollars, Theresia-thalers en uiteraard veel Chinese munten uit de latere periode. In Ayathua zijn nog recent opgravingen gepleegd, en onderzoek verricht naar de resten van de VOC-handelspost ter plaatse. In Cha'am is nog een kleine opslagplaats met een – gedeeltelijk - nog aanwezige uitkijktoren te bezichtigen (wel moeilijk te vinden !)

In **Vietnam** (het vroegere Annam), hoewel een belangrijk handelsgebied voor de VOC, is er jammer genoeg weinig of niets meer te vinden aan Europese circulatiemunt uit de periode 1625 tot ca. 1879

Malaysië is duidelijk aanwezig met bijna alle – toendertijd - circulerende koperen en zilveren Europese munten, zowel uit de VOC-periode als de Britse periode. Maar weer opgepast: heel veel vervalsingen van specifiek Nederlands Indisch plantagegeld !

Frans Indo-China : als men er iets van vindt, is het voor 99% vals ! Een bezoek aan de haven van Hoi-An is zeker een 'must', aangezien deze nog praktisch dezelfde is als in de VOC-periode, toendertijd een belangrijke handelspost, vanaf Batavia naar het (Chinese) binnenland.

Indonesische Archipel, Indonesie, het vroegere Nederlands Oost-Indië. Hier zijn fantastische speurtochten te maken, op zoek naar alle door de VOC geïmporteerde en ter plaatse geslagen munten. Bijna overal, zelfs op de meest absurde plaatsen, is wel wat te vinden wat op de VOC betrekking had : koperen duiten, leeuwendaalders, Ducatons en 'Spaanse matten'. Alleen is het wel echt zoeken naar 'echte stukken'. Er zijn heel veel eigentijdse, moderne, vervalsingen op de markt, soms 'per emmer' ! Deze zijn echter door de – enigszins - gevorderde verzamelaar direct te herkennen door b.v. slechte vormgeving, gegoten i.p.v. geslagen, vreemde 'zilverkleur': zilver op koper (!), vreemde kleur, afwijkende 'zilverklank (op glasplaatje), foutieve jaartallen en opschriften, enz.

Maar het belangrijkste : op zoek in Zuidoost-Azie naar Europese of VOC-munten is een spannende vakantiebezigheid met meestal als resultaat veel voldoening door het bemachtigen van nieuwe numismatische aanwinsten voor de hobby. **Ad Lansen – IJsselstein, NI**

Batavia

In 1737 zond de Zeeuwse afdeling van de VOC, de Kamer Zeeland, 7 schepen uit voor een reis naar de Oost. Aan boord was voor ruim 500.000 gulden aan goud en zilver. Tijdens een zware storm kwamen de schepen 'Anna Catharina' en 'Vliegend Hert' voor de kust van Vlissingen in moeilijkheden en vergingen met man, muis én ruim 130.000 gulden aan muntgeld. Het duurde tot 1982 voordat een Engels team er in slaagde de eerste geldkist van de 'Vliegend Hert' boven water te halen. Volgens notities over de geldzendingen had het schip bij vertrek voor 65.000 gulden aan gouden dukaten en zilveren realen aan boord. Duikers brachten in 1990 echter ook een grote hoeveelheid zilveren ducatonen boven water die niet in de boeken van de VOC is terug te vinden : **smokkelgeld !**

Een nieuwe 'curieuze' verzamelment

Christof Krüger

De serie 'Duitse WK-voetbal 2006 herdenkingsmunten' wordt door velen als een grote start gezien naar het uitbreiden van hun verzameling voetbalmunten. Voor hen die in hun verzameling iets apart willen, bestaat er naast de 'countdownmunt' ook een numismatische nieuwigheid uit de Fidji-eilanden. De officiële 10 \$ munt ziet er op het eerste zicht uit als een normale bimetalen munt, met op de voorzijde het thema van het WK voetbal 2006. Doch het 24-karaat verguld bokaaltje in het midden van deze munt kan, mits een kleine handeling, uit de munt gehaald worden en rechtop geplaatst in een daarvoor voorziene ligplaats. Zo ontstaat er een driedimensionaal beeldje waarbij de

eigenlijke munt als voet gebruikt wordt. Op de keerzijde van deze munt prijkt traditioneel de beeltenis van Koningin Elizabeth II.

Uit **Munzenrevue** 3- 2006, voor u vertaald, door Frank Lippens.

Voordracht : 'Romeinse munten, getuigen van hun tijd' L. Giebens

Naast een wandeling doorheen de geschiedenis van het Romeinse geld, zal getracht worden meer inzicht te verschaffen in de getuigenissen die de munten brengen van de tijd waarin ze werden geslagen.

Gast spreker is de heer Ludo Giebens, penningmeester van AVRA (Antwerpse Vereniging voor Romeinse Archeologie).

De voordracht vindt plaats op **donderdag 18 mei 2006, om 19.30 u** in de polyvalente ruimte van de bibliotheek, Astridplein 3 te Grobbendonk. Vanaf 19 u is iedereen reeds welkom voor een bezoekje aan het Archeologisch Museum (bovenzaal van de bib).

Het bijwonen van de voordracht is gratis, maar om praktische reden graag vooraf de bevestiging van je aanwezigheid :

014-507495 of danielle.horemans@bibliotheek.be.
Iedereen is welkom !

Muntenpuzzel : 7 meerkeuzevragen over de 1 cent Zuid-Afrika 1964

Leopold Verbist presenteert u deze muntenpuzzel. Om het sleutelwoord te vinden breng je de overeenkomstige letter bij het juiste antwoord over in onderstaand rooster en bekom een familienaam.

Meer wetenswaardigheden over deze munt in het volgend tijdschriftje.

1. **Wie is de persoon afgebeeld op de voorzijde?**
M - Jan van Riebeeck W - Paul Kruger B - Hendrik Verwoerd
2. **Wat is de naam van het voorwerp onder het voertuig (keerzijde)?**
E - trekstang O - beugel A - dissel
3. **Wat was de bijnaam van deze munt destijds in Zuid-Afrika?**
U - huifkar L - ossenwagen N - volkswagen
4. **Wanneer werd voor het eerst een decimaal muntstelsel ingevoerd in Zuid-Afrika?**
T - 1910 D - 1961 L - 1994
5. **In welk metaal is deze munt?**
A - brons E - messing O - nikkel
6. **Welk is de taal van het omschrift 'EENDRAG MAAK MAG'?**
R - Oudnederlands L - Afrikaans N - Zoeloe
7. **Welk is vandaag de administratieve hoofdstad van Zuid-Afrika?**
S - Johannesburg A - Pretoria E - Kaapstad

Leden vinden een invulstrookje in het midden van hun tijdschrift. Om deel te nemen volstaat het om uw ingevuld strookje op de clubactiviteit van 14 mei, vóór 11 u, in onze rode puzzelbus te deponeren. Zo maakt u kans op een mooie munt en een fles wijn. **Veel succes !!**

1	2	3	4	5	6	7

Gerealiseerde prijzen

veiling 9 april 2006

1	9.00	10	-	19	8.00	28	-	37	-
2	9.00	11	3.00	20	-	29	-	38	4.00
3	36.00	12	3.00	21	4.50	30	7.00	39	-
4	7.50	13	2.50	22	-	31	3.00	40	4.00
5	16.00	14	25.00	23	1.00	32	2.00	41	2.50
6	4.00	15	-	24	6.50	33	-	42	2.50
7	-	16	4.50	25	6.50	34	1.00		
8	-	17	1.00	26	20.00	35	3.00		
9	10.00	18	10.00	27	2.50	36	2.50		

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, onze veilingmeester
 - deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam, adres, en rekeningnummer, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel
 - elke bidder haalt tijdig vóór de veiling, op vertoon van zijn lidkaart, een veilingnummer af aan de bestuurstafel. Door dit nummer op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder
 - het bod wordt verhoogd als volgt:
 - 1 – 5 € : + 25 cent
 - 5 – 10 € : + 50 cent
 - 10 – 50 € : + 1 €
 - 50 – 100 € : + 2 €
 - meer dan 100 € : + 5 €
 - na afloop van de veiling kunnen de kopers, na contante betaling, hun loten in ontvangst komen nemen
 - onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers
 - niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven
 - de veilingkosten bedragen 5 % voor de koper en 5 % voor de verkoper
- veel succes !!**

1

7

18

25

nr	land	munt			kwal	mat	inzet	
1	Kelten	Gallia Belgica	Leuci, Potinmunt	1 ^e eeuw vC.	ZF	AE	7.50	
2		Gallia Celtica	Senones, bronsmunt	YLLYCCI 1 ^e e vC.	F+	AE	7.50	
3		Gallia Celtica	Carnutes, brons	(tête diabolique) 1 ^e e vC.	F	AE	5.00	
4	Rome	Honorius Antoninianus	GLORIA ROMANORUM	393-423	F	AE	5.00	
5		lot van 5 Romeinse bronsmunten	(te determineren)	divers	F/ZF	AE	1.00	
6	Brabant	Philips II	Gigot - Antwerpen	1596	F	AE	10.00	
7	Vlaanderen	Karel de Stoute	Dubbel Groot - Brugge	1467-1477	F	Ag	30.00	
8	Luik	Jean Théodore de Bavière	Oord	1750	F	Cu	1.00	
9		Jean Théodore de Bavière	Oord	1752	F	Cu	1.00	
10		Jean Théodore de Bavière	Dubbele Escalin	1753	F	Ag	7.50	
11	België	Leopold II	5 centimes	VL	1903	F/ZF	CuNi	2.00
12		Leopold III	5 francs	FR	1944	ZF+	Zn	10.00
13		lot van 17 munten	1+2 centimes Leopold I & II		div	Cu	1.00	
14	Argentinië	Republiek	10 Centavos	1882	F/ZF	Ag	5.00	
15	Bulgarije	Boris III	100 Leva	1937	ZF	Ag	5.00	
16	Canada	lot van 10 munten	1 Cent	divers	div	Cu	1.00	
17	Cuba	Republiek	1 Pesō	1953	Pr	Ag	6.00	
18		Republiek	1 Peso	1933	ZF	Ag	7.00	
19	Ecuador	Republiek	5 Sucres	1943	ZF	Ag	6.00	
20	Filippijnen	Republiek	5 Piso	1975	PR+	Ni	3.00	
21	Finland	Alexander II	25 Pennia	S	1875	F/ZF	Ag	3.00
22	Frankrijk	Napoleon III	50 Cent	BB	1864	F/ZF	Ag	5.00
23	Griekenland	lot van 10 munten		divers	div	div	1.00	
24	Gr-Brittannië	George III	1 Shilling	1820	F	Ag	5.00	
25		Victoria	1 Crown	1896	F/ZF	Ag	15.00	
26	India	Republiek	10 Rupees	1973	Pr	Ag	5.00	
27	Indonesië	Republiek	5000 Ruphia	1974	FDC	Ag	7.00	
28	Irak	Republiek	1 Dinar	1972	FDC	Ag	10.00	
29	Noorwegen	Olav V	10 Kronen	1964	Pr	Ag	5.00	
30	Peru	Republiek	1 Sol	1925	ZF	Ag	6.00	
31	Roemenië	Republiek	500 Lei	1941	ZF+	Ag	7.00	
32	Singapore	Republiek	5 Dollars	1973	ZF	Ag	6.00	
33	Tanzania	Republiek	25 Shilingi	1974	Proof	Ag	8.00	

27

28

30

33

nr	land	munt	kw	mat	inzet
34	Tsj-Slowakije	lot van 22 munten (ook zilver)	1924-1996	div	2.00
35	USA	Republiek 1 Dollar	1884	ZF+	10.00
36		Republiek 1/2 Dollar	1964	ZF+	3.00
37	Vatikaan	Johannes Paulus VI 50 Lire	1968	Pr	1.00
38		Johannes Paulus VI 50 Lire	1969	Pr	1.00
39	jeton	Frankrijk, Louis XIV - Securus Ab Alto		ZF/F	5.00
40	penning	België Tentoonstelling Antwerpen	1885	F	1.00
41	bijjet	Cuba 3 pesos	2004	F	1.00
42	set	België FDC-set 1990	1990	UNC	7.50
43		België FDC-set 1994	1994	UNC	7.50
44	boek	EGMP Jaarboek 1998	1998	UNC	1.75

35

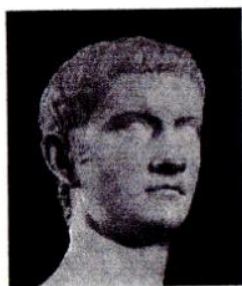

40

41

ZG = zeer goed F = fraai ZF = zeer fraai Pr = prachtig FDC = Fleur de coin UNC = uncirculated
 Au = goud Ag = zilver AE = brons-koper Cu = koper Ni = nikkel Zn = zink div = divers

Gaius Julius Caesar Germanicus, beter gekend onder de bijnaam 'Caligula' werd te Antium geboren op 31 augustus 12 als zoon van Germanicus (zoon van Drusus, broer van Tiberius) en Agrippina major (dochter van Agrippa en Augustus' dochter Julia).

Als kind vergezelde hij zijn ouders van legerkamp naar legerkamp en werd de lieveling van de soldaten, die hem omwille van zijn soldatenlaarsjes

'Caligula' (klein laarsje) noemden. Vanaf zijn jeugd bleek hij geestelijk labiel te zijn, bovendien leed hij aan epilepsie, slapeloosheid, snelwisselende humeuren en een neiging tot uitersten, toonden aan dat hij waarschijnlijk in hoge mate schizofreen was.

Zijn vader overleed onder verdachte omstandigheden in het jaar 19 en zijn moeder stelde haar schoonbroer – keizer Tiberius – verantwoordelijk voor de moord op haar echtgenoot, ze werd door de keizer in 29 nC. verbannen en stierf de hongersdood.

Gaius (Caligula) dupondius, Rome 37-41 nC., geslagen ter ere van zijn overleden vader Germanicus, gestorven in 19 nC.

vz : een versierde vierspan (triumfwagen) rijdt Germanicus, met scepter, naar rechts **GERMANICVS CAESAR**

kz – Germanicus, stappend naar links in militaire kledij, hij houdt de legioenadelaar en brengt een groet met de rechterhand
SIGNIS RECEPT DEVICTIS GERM - SC

Ook Caligula's oudere broers Nero en Drusus werden door Tiberius, onder invloed van Seianus, geëlimineerd. Dit gebeurde omdat beide neven gevaarlijke concurrenten waren voor het keizerschap. Caligula, die vanaf het jaar 31 verplicht werd om bij Tiberius op het eiland Capri te wonen, werd 2 jaar later, samen met Tiberius' kleinzoon Tiberius Gemellus, als troonopvolger aangewezen. Hoewel Caligula goed kon huichelen, doorzag de keizer hem en zei hij dat hij Caligula in leven had gelaten tot verderf van hemzelf en iedereen.

Deze bronzen dupondius, geslagen te Rome 40/41, stellen de oudere overleden broers van Caligula voor, als ruiters te paard (Dioscuri)

vz – NERO ET DRVSVS CAESARES

kz – C CAESAR AVG GERMANICVS PON M TR POT - SC

Tijdens een verblijf in zijn villa op het vasteland overleed Tiberius op 16 maart 37 te Misenum (Campania). Caligula, gesteund door de praefectus praetoria Macro (commandant van de praetorianen), kwam op 18 maart 37 als derde Romeinse keizer aan de macht. Op veel dankbaarheid van de nieuwe keizer moest Macro echter niet rekenen. Wanneer hij doorkreeg dat Caligula een relatie had met zijn echtgenote werd hij aangeklaagd als pooier van zijn eigen vrouw en verplichtte de keizer hem om zelfmoord te plegen. Ook Tiberius Gemellus, Caligula's neef en mede-erfgenaam, werd voor hoogverraad ter dood gebracht.

In de eerste maanden van zijn bewind werd Caligula, als zoon van de geliefde Germanicus, door het Romeinse volk aanbeden. Hij was zelfs zo gul in het organiseren van spelen dat na 9 maanden regeren de schatkist volledig leeg was.

Gaius (Caligula) - Sestertius, geslagen te Rome 37-41 nC.

vz – gedrapeerde buste van Agrippina de Oudere, moeder van Caligula

AGRIPPINA M F MAT C CAESARIS AVGVSTI

kz – een versierde carpentum getrokken door 2 muilezels, naar links

SPQR MEMORIAE AGRIPPINAE

Deze munt liet Caligula slaan ter ere van zijn overleden (33 nC) en verbannen moeder. De praalwagen bevat haar as die hij naar Rome liet overbrengen en liet rondrijden door de stad.

Koperen as, geslagen te Rome in 37/38 nC., met op de keerzijde een tronende godin Vesta, houdt patera (offerschaal) en lange scepter.

Deze munt is de meest voorkomende, dus ook de best betaalbare.

Zilveren denarii zijn uiterst zeldzaam en zijn waarschijnlijk in massa hersmolten. Vele munten die het portret van de keizer dragen zijn bekrast, daarmee wilde de doorsnee Romein zijn woede uiten op de gehate keizer.

Wellicht ten gevolge van een ernstige ziekte (hersenvliesontsteking) in het najaar van 37, vertoonde hij een drastisch verschillend gedrag. Hij trok alle regeringsmacht naar zich toe en kwam openlijk in conflict met de senaat. Hij beschouwde zichzelf als een god-keizer en eiste voor zichzelf – als incarnatie van Jupiter – een eigen tempel op de Paladijn.

Caligula was 4 maal wettig gehuwd. Een eerste huwelijk met Claudia in het jaar 33 eindigde omdat zijn echtgenote in 36 in het kraambed stierf. In 38 huwde hij Livia Orestilla, ex-echtgenote van Gaius Calpurnius Piso, maar hij verstootte haar korte tijd erna. Een derde vrouw werd terstond na het huwelijk weggejaagd. De 4^e en laatste echtverbintenis was in 39 met Milonia Caesonia, een oudere vrouw die hem – door haar vitaliteit – langere tijd aan haar wist te binden.

Sestertius, geslagen te Rome 39-40 nC.

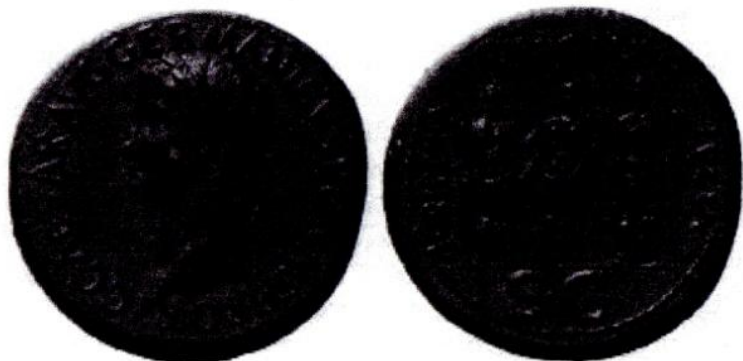
vz – portret van een gelauwerde Caligula, naar links

C CAESAR AVG GERMANICVS PON M TR POT

kz – de keizer spreekt zijn soldaten, met schilden en legerstandaards,
toe van op een platform met kampstoel **ADLOCVT / COH**

Caligula was nauwelijks geïnteresseerd in het bestuur van het rijk. Hij stichtte wel enkele vazalkoninkrijken ten voordele van enkele persoonlijke relaties : Julius Agrippa kreeg Judaea terwijl de gebroeders Cotys, Thracië, Pontus Bosporus en Armenia Minor verkregen.

Een ernstig conflict dreigde omdat Caligula eiste dat zijn beeltenis in de synagogen moest opgesteld worden. Omdat de Joden zich op een oud privilege beriepen en daarna hun gezantschap, onder leiding van Philo, zonder resultaten uit Rome terugkeerde, heerste er een ware oorlogsdreiging te Jeruzalem en in Alexandrië.

Gaius (Caligula) - bronzen Sestertius, in Rome geslagen 37/38 nC.

vz – gelauwerd hoofd van Caligula, naar links

C CAESAR AVG GERMANICVS PON M TR POT

kz – De drie zusters van Gaius, staand in vooraanzicht : Agrippina de Jongere (als Securitas), Drusilla (als Concordia) en Julia (als Fortuna) met hun respectievelijke ‘goddelijke’ attributen - SC

Caligula had niet alleen een seksuele verhouding met zijn 3 zussen, maar onderhield tevens intieme verhoudingen met mannen, zoals de pantomimeacteur Mnester, Valerius Catullus en met zijn schoonbroer Marcus A. Lepidus. Toen in 38 zijn lievelingszus Drusilla stierf (22 j), veranderde de incestueuze lust voor zijn 2 overgebleven zusters in een gewelddadige haat en ze werden uiteindelijk verbannen naar Pontus.

In navolging van zijn illustere vader Germanicus en grootvader Agrippa, trok Caligula eind 39 ‘ten strijde’ tegen de Germanen, maar buiten enkele schermutselingen werd er omzeggens niet gestreden. Na in Germanië en Gallië te hebben overwinterd, keerde hij in 40 reeds naar Rome terug.

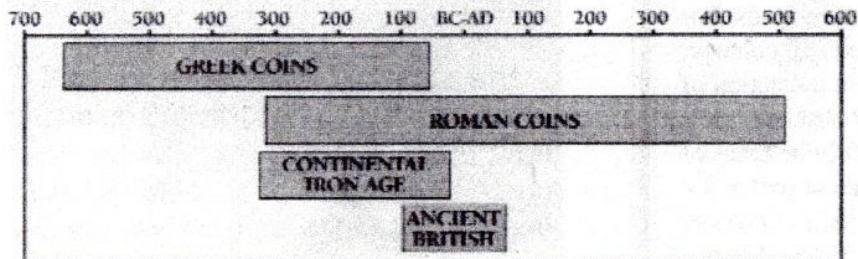
Het onzekere bestaan en het constante onveiligheidsgevoel leidde tot verschillende samenzweringen. Toen de praetorianen en de machtige vrijgelatene Callistus de handen in elkaar sloegen was het lot van Caligula bezegeld. Op 24 januari 41 viel de gehate keizer onder hun zwaarden. Ook zijn echtgenote Caesonia en hun dochter Drusilla Minor werden vermoord. Een van de samenzweerders was Cornelius Sabinus, wiens vrouw door Caligula misbruikt en publiekelijk vernederd was.

• **Roger Philippot**

Een Keltische potin van het Thurnham-type, gegoten in een giet-vorm van klei door de Cantiaci-stam rond 80-50 vC. Dit volk gaf hun naam aan de regio Kent en haar hoofdstad Canterbury (het vroeg-Britse Duroverno). Dit munttype, afgeleid van de vroeg-Gallische bronzen munten die in gebruik waren rond de oude Mediterrane havenstad Massalia (Marseille), is niet alleen één van de vroegst vervaardigde munten op het Britse eiland, tevens ook één van de bijzonderste. Van dit type is deze munt

het enige bekende exemplaar dat volledig intact werd teruggevonden. Gebroken stukken werden wel reeds aangetroffen in een muntvondst, gevonden door zoekers met een metaaldetector (2003) in de kleine Anglo-Saxische nederzetting van Turnham, nabij Maidstone, Kent. Chris Rudd, verantwoordelijk voor de naamgeving van dit soort munten, inventariseerde en publiceerde deze uitgebreide vondst die zou zijn begraven ten tijde dat Julius Caesar met zijn troepenmacht landde in Kent (55-54 vC). Het merkwaardige aan deze munt is dat het hoofd, getekend met een 'stylus' (snijbeitel) in de zachte klei, van een lineaire stijl is die niet eerder in Groot-Brittannië werd aangetroffen. Men kent niet de naam van de heerser die opdracht gaf om deze potins te laten vervaardigen, maar men verondersteld wel dat het een stamhoofd was uit de Kent-regio, mogelijk van Canterbury zelf. In 55 vC schreef Caesar dat er 4 koningen regeerden in deze streek : Cingetorix, Carvilius, Taximagulus en Segovax. Waarschijnlijk één van hen ! **Chris Rudd.**

Tiidslijn met de korte productieperiode van de vroeg-Britse munten

LOT	munt	LOT	munt	LOT	munt	LOT	munt
007	117	098	245	133	157	188	126
011	1	099	302	134	371	199	392
040	159	118	113	135	326	219	391
042	382	121	37	136	90	226	345
043	151	122	217	137	191	227	346
044	266	123	269	138	219	233	176
045	231	124	179	139	235	252	314
046	230	125	248	140	29	253	142
047	284	126	386	149	60	263	277
050	339	127	394	151	300	294	304
056	209	128	106	155	295	306	81
074	387	129	369	160	257	316	30
076	133	130	312	167	263	322	131
078	95	131	220	181	28	330	137
097	111	132	307	183	123		

munten nog af te halen, ten laatste op de clubactiviteit van zond 14 mei

sfeerbeeld van onze clubactiviteit van zondag 9 april in Den Brasseur

maandag 1 mei 9 – 16 u

Numismatica Leuven - EGMP

organiseert haar 40^e

Internationale Numismatische Beurs

K.A. Campus Redingenhof
Redingestraat 90 – 3000 Leuven
Hubert Pladys 016-204197

zondag 21 mei 9 – 15 u

Numismatische Kring Luik - AEN

organiseert haar 39^e

Grote Numismatische Beurs

Centre 104, Rue St. Gilles 104, Luik

Jeanmarie.chouters@skynet.be

tel. 042-465726

donderdag 25 mei 9 – 15 u

Numismatische Kring Dendermonde

nodigt u vriendelijk uit op de 29^e

Internationale Numismatische Dag

K.A. – Zuidlaan 3, 9200 Dendermonde

Kamiel Buydts 052-410300

zaterdag 27 mei vanaf 9.30 u

Numismatische Kring Mechelen

organiseert n.a.v. haar 30-jarig bestaan

Algemene Ledenvergadering EGMP

'De Kraanbrug' – Persoonshoek 9, Mechelen

deelname aan diner : 26 € op 001-4408810-42

Gaston Goyvaerts – Noordlaan 24/4, Dendermonde

Numismatische agenda

mei 2006

ma 1	Numismatica Leuven vzw. - EGMP 40^e Internationale Ruilbeurs Kon Ath. - Redingenstraat 90, 3000 Leuven	9 – 17 u
di 2	AEN Brussel – H. Geest, Dr. Lemoinestr. 13, Anderlecht	van 18 u
vr 5	sporthal Bruultjeshoek, Wavervelden 12, OLV - Waver	19.30-22u
za 6	EGMP Dendermonde – 't Kloksken, wijk Het Keur, Dend Munt Centr. Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent N.K. Hasselt – Cult. Centr.. lokaal 2, Kunstlaan 5, Hasselt Eur.Verz. B – 't Kapiteintje, St. Kathelijnestr. 30, Brussel	12 - 17 u 13.30-17u 13-17 u 8 – 11 u
zo 7	EGMP Leuven – tav. Ensor, Diestsestwg. 133, Kessel-Lo EGMP ZW-VI. – Kartouchke, Ingelmunstersestr., Izegem AEN Couvin – Lycée Gouttier, rue Gouttier 11, Couvin AEN Stockay – l'Union, rue Reine Astrid 69, St. Georges AEN Soignies – Ecole Com, rue des Orphelins, Soignies Edelweissje – St.-Katarina, N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt	9-12.30 u 9 – 12 u 9 – 12 u 8 – 12 u 9 – 12 u 8.30-12 u
ma 8	EGMP Brugge – lok. CM Moerkerkestwg. 118, St. Kruis	van 19 u
di 9	N.K. Zeeland – Dauwendaale, Vrijlandstr. 51, Middelburg	19.30-21u
za 13	AEN Nijvel – Col.St.Gertrude, Faubourg de Mons, Nijvel AEN Verviers – B. d. Dépot, Rue du Collège 43, Verviers Munt Centr. Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	van 14.30 9 – 12 u 13.30-17u 8 – 11 u
zo 14	EGMP Herentals - Den Brasseur, Bovenrij, Herentals AEN Mons – Café aux Brasseurs, Av. du Bélian, Mons AEN Vielsalm – Les Doyards, Rue de Station 5, Vielsalm Numis-Scripto-Med, - St. Jean, Martelarenplein 2, Leuven	8.30-12 u 9 – 12 u 9 – 12 u 9.30–13 u
za 20	Munt Centr. Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13.30-17u 8 – 11 u

zo 21	EGMP Gent – Spaanse Gouv.woning, Buitenhof 35, Gent EGMP Mechelen – Hof v Villers, Persoonshoek 9, Mech. EGMP ZW-Vlaand., Willem Tell, Brugsestr. 20, Kortrijk AEN Luik – Collège St. Servais, Rue St. Gilles 104, Luik Numismatica Wetthra – CC De Poort, Markt 27, Wetteren Club des Collection.-Cent. Culturel, Rue Haute, Gosselies	9 – 12 u 10 – 12 u 13 – 16 u 9 – 13 u 9.30–13 u 8.30-12 u
do 25	Numismatische Kring Dendermonde - EGMP 29e Internationale Numismatische Dag Kon. Ath. – Zuidlaan 3, 9200 Dendermonde	9 – 15 u
za 27	EGMP Antwerpen – Ruggehof, Fr. Van Dijkstr., Deurne Munt Centr. Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Achter Olmen – T.I. St. Jansberg, Weerterstwg., Maaseik Numismatische Kring Mechelen organiseert Algemene Vergadering EGMP De Kraanbrug – Persoonshoek 9, Mechelen	13 – 16 u 13.30-17u 8 – 11 u 13 – 16 u van 9.30u
zo 28	EGMP Aalst – Immerzeel, Rerum Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen–'t Hoekske, Oude Leuvensestr. 93, Tienen La Louviere – M.d Peuple, Rue d/l Station, Haine StPierre	van 9.30u 9 – 12 u 8.30-1130
meer info www.egmp.be		

VAN ECCELPOEL

Kom vrijblijvend proeven in onze wijnkelder !

Lierseweg 20, Herentals

Chateau Lafont Fourcat, Bordeau Blanc Sec 2004	6.10
Pecorino, Igt Terre di Chieti, Caldora – Italië 2005	7.10
Norte, Bodega Inurrieta, Navarra – Spanje 2003	6.35
Sur, Bodega Inurrieta, Navarra – Spanje 2003	6.35

www.vaneccelpoel.be info@vaneccelpoel.com

BTW 459.684.879

HRT 082.059

BRASSERIE
"DEN BRASSELIJER"

Bovenrij 50
2200 Herentals
Tel. 014-23.16.65

Rustdagen Woensdag- donderdag - uitgez. feestdagen
Andere dagen open vanaf 11 uur

uit sympathie

café
't ZONNEKE

014-221878

Kerkplein 1, 2200 Herentals

MAUQUOY GROUP

Industrieweg 12 • 2280 Grobbendonk • Belgium • www.mauquoy.com

Brumunt uw partner voor uw collectie !!

Alle euromunten, Belgische munten, wereldmunten, ...

Benodigheden voor elke verzamelaar en de nieuwste catalogussen.

Schrijf je in voor onze nieuwsbrieven en vraag naar onze beursplanning

Plaats uw bestellingen via email, per telefoon of per post :

Brumunt - Hogeweg 16, B-8200 Brugge 2, België

gsm : +32.478.362795 - mail : brumunt@telenet.be

Nederland Nieuwsgroep - 1111